
Mondom nektek, ez megigazulva ment haza, nem úgy, mint amaz. Mert aki felmagasztalja magát, megaláztatik, aki pedig megalázza magát, felmagasztaltatik.

Kedves Testvérek! A Bibliai példázatokot görög kifejezéssel *parabolénak* nevezzük. Talán ismerős ez a kifejezés, ha a háztetőkön látható parabola antennákra gondolunk. Látunk ugye az antennán egy tálat, ami összegyűjti a jelet. Ez a tál azért van, hogy az antenna vevőjére rásugározza a felvett jelet. Az egész antenna tehát egyetlen egy pontra fókuszál. Valahogy így működik a Jézus által használt tanító példázat, a parabolé is. Egyetlen egy dolog, egy apró pont van minden példázatban, amire Jézus fel akarja hívni a figyelmünket. Ebből szoktak származni aztán a félreértések. Mert valóban csak, és kizárólag egy dolog van, amit Jézus hangsúlyozni akar, nem több. Ebben a felolvasott példázatban is csupán egyetlen dolog lényeges: ez a felfuvalkodottság. Könnyű félreérteni Jézus szavait, ha nem erre az egy dologra koncentrálunk.

Mi keresztyének sokszor beszélünk az alázatról. Úgy gondoljuk, hogy Krisztus szolgálóként alázatosan kell élnünk az életünket, mindenféle önbizalom nélkül. Sőt, nem egyszer hallottam már, hogy a keresztyén embernek kötelessége megalázkodni mások előtt. Talán az egyik legnagyobb félreértése ez a keresztyén embernek évezredek óta. Hány és hány életet tett már tönkre a félreértelmezett önfeladás. Pedig Jézus nem a megalázkodásról beszél, hanem arról, hogy ne fuvalkodjunk fel. Ne gondoljuk magunkat se többnek, se kevesebbnek, mint amik valóban vagyunk.

Mit jelent hát az alázat? Azt szokták mondani, hogy az ördög a részletekben rejlik. Hát most inkább az igazság rejlik azokban a bizonyos részletekben. Mert a Szentírásban a héber „alázat” kifejezés nem teljesen alkalmazható a magyar fogalmainkra. Mert a magyar nyelvünkben a megalázás alapvetően az érdemtől való megfosztást jelenti, hasonlóan a szégyen kifejezéshez. A héber „ánáv” szó viszont inkább tiszteletadást jelentett, a görög megfelelőjét pedig a „felemeltetés” szavunkkal lehetne a legjobban visszaadni. Mennyivel másképp hangzik a „tisztelet”, mint a „megalázás”. Mennyivel örömtelibb arra figyelni, hogy felemeljünk másokat, minthogy minket taszítsanak le. Hát így kell tekintenünk erre az ígére is, amikor Jézus arra bátorítja a tanítványokat, hogy „megalázzák magukat”, azaz, hogy „tanúsítsanak tiszteletet” mások felé.

De vajon a keresztyén embernek kivel szemben kell alázatosnak, vagy inkább tiszteletteljesnek maradnia? A tízparancsolat mutatja meg ezt számunkra. Nekünk, keresztyéneknek első sorban Istennel szemben kell alázatosnak lennünk. Ő teremtett, az ő alkotásai vagyunk. Ember sosem kerülhet Isten elé a rangsorban. Aztán pedig mindazokkal is tiszteletteljesnek kell lennünk, akiket ő rendelt felénk. Szüleinket, állami és egyházi

vezetőinket. „a korban és rangban felettünk állókat”. Súlyos félreértés tehát, hogy a keresztyén embernek el kell tűrnie a megaláztatást. Tisztelnünk kell aztán minden embert, mert minden élet értékes Isten szemében. A másikat különbnek tartjuk magunknál, így szól Jézus parancsa. Fontos, hogy megtanuljuk értékelni mindazt, amit az ember az Istentől kapott. Saját erényeinket nem kisebbítve lássuk meg egymásban is az Úrtól kapott ajándékokat. A tisztelet tehát nem az embertársakkal szembeni megalázkodást jelenti, hanem azt, hogy elismerem a másik embert. A tisztelet ily módon a gyalázkodás és a gúny ellentéte.

Így tehát súlyos félreértés, ha valaki rosszul értelmezve a keresztyén alázatot, magát, vagy éppen a másik embert semmibe nézi. De az sem helyes, ha valaki mások felé helyezi magát. Van, aki többet dolgozik, van aki kevesebbet. A tíz talentumos szolga igenis többet kapott, mint az öt talentumos. Van különbség ember és ember között. Nem szabad azt mondanunk, hogy semmit sem értünk el az életben. Az Úr Jézus tanít bennünket a felolvasott példázatban, hogy igenis lehetnek az embernek érdemei. Persze nem az Úr Isten előtt. Mert az ő színe előtt csak a teljesen tökéletes állhat meg. Ilyen ember pedig nem létezik Jézus Krisztuson kívül. Hát ezért kellett neki feláldoznia önmagát értünk. Mégis, lehetnek közöttünk olyanok, akik többet tesznek az Isten ügyéért, mások pedig kevesebbet. Nincs ebben sem szégyellni, sem titkolni való. Lehetnek az embernek érdemei a maga módja szerint. Nem a megigazulásról van viszont itt szó, hanem az érdemeikről. Ahogyan a farizeus is sorolta a sajátját, abban semmi kivetni való nem volt. Ő aztán valóban mindent megtett, ami tőle telt. Ahogyan mi is, akik hétről hétre eljövünk a templomba, olykor erőnkön felül segítve egyházunkat. Az Úr igenis megjutalmazza hűségesebb szolgálóit, ez nem vitás. Persze nem értünk, hanem Jézusért, akinek mi egyháza lehetünk. De van a történetben valami különös.

Jézus azt mondta, hogy a farizeust nem hallgatta meg az Úr. Nem azért, mert a saját érdemeit hangoztatta. Hanem azért, amit utána mondott: „Köszönöm Uram, hogy nem vagyok olyan, mint mások.” Mert ha az ember a tőle telhető legtöbbet teszi, hajlamos „hívő góggal tekinteni másokra”. És valóban, az Úr nem hallgatta meg. Azt a vámszedőt viszont, aki egész életében mások pénzéből élt, meghallgatta. A vámszedő így igazabb lett őszinteségével, mint a farizeus, aki pöffeszkedve nézte le embertársát. Mert ha az ember átesik a ló túloldalára, és hitében felfuvalkodik, sokkal rosszabbá válik azoknál, mint akik meg sincsenek térve. Ezért olvassuk Péter második levelében: „Mert ha az Úrnak és az Üdvözítő Jézus Krisztusnak megismerése által megszabadultak a világ förtelmeitől, de ismét belekeveredve azokba elbuknak; ez az utóbbi állapotuk rosszabb lesz az elsőnél. Mert jobb lett volna nekik, ha meg sem ismerik az igazság útját, minthogy azt megismerve elforduljanak a nekik adott szent parancsolattól.”

Ne értsük hát félre az Úrtól kapott javainkat, talentumainkat. Legyünk rájuk büszkék, mert igenis az ÚR boldogságunkért adta mindezeket. De tartózkodjunk mások megalázásától, lenézésétől, és emlékezzünk arra, hogy Isten előtt egy bűnös sem igazulhat meg a maga érdemei alapján. Mert a mi igazságunk egyedül Krisztustól származhat. Mert érdemeinkért megdolgozunk, emberi módon. A maga nemében a farizeus is korának kitűnő embere volt.

Jézus felolvasott példázatában mégis azt látjuk, hogy a vámszedő igazult meg Isten előtt. Nem tett semmit, csak bevallotta, neki bizony nincsenek érdemei. Jól mérte fel a helyzetét, biztosan tudta, hogy méltatlan Istenhez. Az Úr ezért hallgatta meg őt. És igen, miután a templomból eltávozott, megigazult. Ez az „igazság” ugyanaz, ami a miénk lehet Jézus Krisztus áldozata árán. A vámszedő, mivel bevallotta vétkei, már elmondhatja magáról: kapcsolatba került az Úrral. Ő nem mondta azt, hogy semmit sem ér az élete. De nem is becsülte túl magát. Csak annyit szólt: „Uram, légy irgalmas nekem, bűnösnek.” Hiába voltak a farizeusnak érdemei, hiába böjtölt és adakozott, a vámszedő mégis többet tett nála.

Figyeljük meg, hogyan tette mindezt. Előbb azt látjuk, hogy a vámszedő távol állt meg a templomtól. Másodszor, hogy a szemét sem merte az égre emelni. Harmadszor, hogy a mellét verve imádkozott. Szavaival és tetteivel, testtartásával is megvallotta az Úrnak: semmi érdemem nincs előtted, de még az emberek előtt sem. Vajon a farizeusnak is ezt kellett volna tennie? Szó sincs róla. Elég lett volna annyit mondania, hogy „Uram, én megteszek mindent, ami tőlem telik, de tudom, hogy előtted ez is kevés.”

A vámszedő viszont sosem cselekedett helyesen. Talán magunkra ismerhetünk benne, ha a megtérésünk előtti időre gondolunk. Hálaadásunk tárgya hadd legyen most annak felismerése, hogy az ÚR milyen messzire vitt már bennünket attól az állapottól, amiben a vámszedő volt egykor. Tanuljuk meg így látni saját magunkat. Mert az Úr mentsen meg bennünket attól, hogy rosszul mérjük fel keresztyénségünket. Hogy megtérésünk emlékét hátrahagyva felfuvalkodjunk. Az Úr Isten mentsen meg attól bennünket, hogy másokat hívő góggal lenézzünk. De mentsen meg bennünket az Úr az önsajnálatástól is, hogy értékeinket, érdemeinket semmibe nézzük. Tanuljuk meg a helyes mértéket megtalálnunk. Igen vékony az a palló, amire az Úr Jézus hív bennünket.

Ne felejtsük hát el, honnan érkeztünk. Ne nézzük semmibe megtérésünket, ezáltal kisebbitve az Úrtól kapott ajándékainkat. Lássuk meg magunkban mindazt, amit az Úrtól

Tapolca és Vidéke Református Társegyházközség

Dátum: 2020.08.23.

Textus: Lk 18,14.

Lekció: Zsolt 28, Lk 18,9-14.

---

kaptunk. De ne tekintsünk úgy ezekre, mint amik által üdvösséget nyerhetünk. Mert a mi üdvösségünk egyedül Jézusban lehet.

Éljünk hát hozzá méltó életet, keresve az ő akaratát. Vágyjunk az ő tetszésére lenni. Ne feledjük, hogy küldetésünk arra szól, hogy feltámadásunk után majd ővele együtt minden teremtmény felett uralkodjunk! Nem kisebb méltóságra hív minket az ÚR, mint hogy Fiának örökségében részesüljünk. Alázzuk hát meg magunkat az Úr Isten előtt, aki ilyen méltóságra hívott el bennünket! Az övé legyen minden dicsőség, minden dicséret és hálaadás, örökké! Ámen.

Kádár Tamás György